

Nú vil andstøðn hava broyting í tingskipanini

Meira talutíð til teirra sum leggja uppskotini fram

Andstøðan vil hava tingskipanina broytta, so sleppast kann undan missskiljingum

Ein samlað andstøða hevur fyri Løgtinginum skotið upp, at tingskipanin verður broytt.

Tey, sum leggja uppskot fram, skulu eftir broytingaruppskotinum, fáa orðið, tá ið uppskotið fær 1. viðgerð, áðrenn framsøgufólkini hjá flokkunum sleppa framat.

Uppskotsstíllararnir Poul Michelsen, Framsókn, Kristianna Winther Poulsen, Sjálvstýrisflokkurin, Høgni Hoydal, Tjóðveldi, og Aksel V. Johannesen, Javnaðarflokkurin, siga í viðmerkingunum, at skrivaði teksturin í einum uppskoti og í viðmerkingunum ikki altíð greiða nógvæl frá, hvat uppskotið gongur út uppá.

Grundarlagið hjá framsøgufólkunum er tí ikki altíð nógv gott, tá ið tey fáa

orðið fyrst í viðgerðini av uppskotum.

Tí mæla tey til, at tingskipanin verður broytt soleiðis, at tann, sum hevur lagt uppskotið fram, fyrst fær fimm minuttir talutíð at greiða frá, hvat uppskotið gongur út uppá.

Víst verður til, at hetta serliga ger seg galdandi, tá ið lögmaður ella landsstýrismenn leggja uppskot fram. Tey sleppa ongantið til orðanna, fyrr enn øll framsøgufólkini hava havt orðið.

Broytingin er í grein 69 í tingskipanini. Tingskipanin fyriskipar, hvussu tingið vanliga eigur at arbeiða og ásetir millum annað, hvør fær orðið og hvussu leingi, umframt at hon gevur lögtingsformanninum nakrar heimildir at leiða fundin eftir.

Kristina Háfoss hevur lagt uppskot fram um gjøgnumskygni

Eivín Jacobsen helt, at hetta verður sum at skjóta spurvar við kanónum

Brandur Sandoy vil hava Føroyar aftur til eitt valdømi

Elsebeth M. Gunnleygsdóttur heldur at vit ikki hava brúk fyri hesi lóg, sum støðan er í dag.

Nú skal forðast fyri loyniligum stuðli í politiska valstríðnum

Løgtingið hevur fingið eitt uppskot um, at meira gjøgnumskygni skal vera, so tað alment sæst hvør stuðlar flokkum ella valevnum í valstríði

Meðan tað í øðrum londum í fleiri ár hevur verið krav um, at politisku flokkarnir skulu upplýsa, hvør stuðlar teimum í valstríðnum, er onki slíkt krav í Føroyum.

Men stendur tað til Tjóðveldi, so skal hetta broytast nú. Eitt uppskot hevur havt 1. viðgerð í tinginum og liggur nú í rættarnevndini.

Uppskotið, sum Kristina Háfoss legði fram vegna Tjóðveldi, hevur sum krav, at so at siga hvør einasta króna, sum flokkarnir ella valevni fáa í stuðli, skal siggjast í floksroknskapunum, sum almenningurin so eisini skal hava atgongd til.

Men sjálvst um Tjóðveldi vil hava eina slíka lóg og vísir til viðurskiftini aðrastaðni (tað vanda vit aftur til, red.), so var tað ikki nøkur stór undirtøka at merkja fyri uppskotinum, tá ið tað fekk 1. viðgerð herfyri.

Tað eydnaðist ómetaliga skjótt tingfólkunum at vanda orðaskiftinum til, hvussu dyrt tað í dag er at reka valstríð, at vent eigur at verða aftur til fleiri valdømir og at finnast at, at stuðulin

til politiska upplýsing á fíggjarlógaruppskotinum er minkaður.

Altjóða felagsskapur

Í øðrum londum verður stuðul til politiskar flokkar og til valstríð met sum ein vandi fyri korrupsjón.

Ein felagsskapur av 48 evropeiskum londum og USA hava gjørt felagsskapin GRECO (The Group of States against Corruption). Evroparáðið tók stig til felagsskapin í 1999 fyri at minka um korrupsjón, men einastaðni í reglugerðini fyri felagsskapin stendur, at eitt endamál er at hava felags reglur móti korrupsjón í fígging av politiskum flokkum og valstríði.

Í viðmerkingunum til uppskotið verður sagt, at ein lóg sum henda eisini fer at bota um altjóða umdømi hjá Føroyum, men at hon eisini fer at bota um gjøgnumskygni og rættartrygd í Føroyum.

Alt skal siggjast

Uppskotið sigur, at letur onkur meira enn tilsamans 3000 krónur í stuðli til ein polit-

iskan flokk ella eitt uttan-flokkavalevni, so skal hetta setast upp í roknskapinum. Og fær eitt einstakt valevni 1500 krónur í stuðli, so skal hetta eisini siggjast í roknskapinum.

Roknskapurin skal vísa alt fíggjarligt virksema hjá flokkunum, umframt ognarviðurskiftini og almenningurin skal fáa fult innlit í roknskapin. Roknskapurin skal latast Løgtinginum, sum eisini skal lata almenninginum upplýsingarnar, um biðið verður um teir.

Dýr valstríð

1. viðgerð av uppskotinum hjá Tjóðveldi vísti ikki til stóra undirtøku.

Eivín Jacobsen, Sambandsflokkurin, segði, at sjálvandi skal tað vera gjøgnumskygni, men hann helt, at pengarnir í føroyskum politikki eru so smáir, at hetta helst er at skjóta spurvar við kanónum, verður hugt eftir, hvat kemur burturúr.

Elsebeth M. Gunnleygsdóttur, Fólkaflokkurin, formaður í rættarnevndini, helt ikki, at ein slík lóg er

neyðug, sum støðan er í dag. Hon visti væl um evropeiska felagsskapin, sum hevur til endamáls at tryggja gjøgnumskygni, men helt ikki at vit hava eina slíka lóg fyri neyðini.

Fólkaflokskvinnan hugleiddi tó eitt sindur um, hvussu dyrt eitt valstríð er og helt ikki, at tað er rætt, at minka stuðulin til politiska upplýsing, sum fíggjarlógaruppskotið annars leggur upp til.

Brandur Sandoy, Fólkaflokkurin, mælti í sínari røðu til, at Føroyar aftur verða gjørdar til fleiri valdømir heldur enn tað eina, sum vit hava nú.

Henrik Old, Javnaðarflokkurin, var ikki ósamdur, men ásannaði, at tíðin helst er farin frá fleiri valdømunum.

– Sjálvst um summi tosa um at fara aftur til fleiri valdømir, so er tó helst framvegis meirluti fyri einum valdømi. Tað fer at vísa seg um tað kemur til skarpseringar, segði Henrik Old.

Uppskotið frá Tjóðveldi fær í lötuni viðgerð í rættarnevndini hjá Løgtinginum.